

2. Про професійну освіту: Закон України від 21.08.2025 № 4574-IX.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
3. Бородієнко О. *Наглядові ради закладів ПТО: практичний посібник*. ПРООН, 2020. 188 с.
4. Грень Л. М. *Управління ПТО на державному та регіональному рівнях: зарубіжний досвід*. Публічне управління. 2019. №3.
5. *Концепція реалізації державної політики «Сучасна професійна освіта» до 2027 року*. Розпорядження КМУ № 419-р.
6. Савченко І. М. *Зарубіжний досвід інноватики у сфері взаємодії ПТНЗ та роботодавців*. К.: ПТО НАПН, 2011.

ВІЩУН Данило
курсант 222 навчальної групи
*Військового інституту телекомунікацій
та інформатизації імені Героїв Крут*
РОМАНЕНКО Сергій
*старший викладач кафедри комп'ютерних наук
та інтелектуальних технологій*
*Військового інституту телекомунікацій
та інформатизації імені Героїв Крут*

ІНТЕРАКТИВНА СИСТЕМА АДАПТАЦІЇ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ НОВОПРИБУЛИХ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

Стрімкий розвиток цифрових технологій, глобальна інформатизація суспільства та інтенсивне впровадження інноваційних рішень у різні сфери діяльності зумовлюють необхідність трансформації традиційних підходів до організації процесу підготовки та адаптації у військовій сфері. Сучасний етап розвитку інформаційного суспільства характеризується широким використанням інтерактивних вебплатформ, чат-ботів, засобів самодіагностики та візуальних симуляцій, що формує нові вимоги до професійної та психологічної підготовки військовослужбовців. У цих умовах особливої актуальності набуває питання розробки та інтеграції цифрових систем адаптації у навчальний процес з метою підвищення ефективності підготовки новоприбулих військовослужбовців [1].

Цифрова трансформація військової підготовки передбачає створення інтерактивного освітньо-адаптаційного середовища, яке забезпечує адаптивність навчання, персоналізацію інформаційних траєкторій та використання сучасних інструментів психологічної підтримки. Впровадження вебдодатків на кшталт системи адаптації у процес адаптації дозволяє структурувати інформаційний потік, визначати індивідуальні потреби новобранців через модулі самодіагностики та формувати рекомендації щодо подолання стресу. Такі підходи сприяють підвищенню рівня засвоєння базових знань, зниженню рівня тривожності та формуванню професійних компетентностей, необхідних для ефективного проходження військової служби [2].

Одним із перспективних напрямів розвитку цифрової військової освіти є використання інтерактивних адаптаційних систем, які поєднують структуровані бібліотеки знань, технології автоматизованого консультування (чат-боти) та інструменти психологічної самопомоги. Такі системи здатні надавати верифікований контент відповідно до потреб новобранців, забезпечувати інтерактивну взаємодію користувачів з навчальним матеріалом (наприклад, через глосарій термінів) та здійснювати підтримку в кризових ситуаціях. У контексті підготовки військовослужбовців особливої важливості набуває використання таких платформ для підтримки вивчення статутів, правил поведінки та основ тактичної підготовки [3].

Важливим компонентом сучасного середовища підготовки є застосування симуляторів та візуального моделювання, які створюють нові можливості для відпрацювання складних тактичних процесів, візуалізації бойових сценаріїв та організації інтерактивного навчання. Використання модулів на кшталт «Бойові кейси» дозволяє підвищити наочність навчального матеріалу, активізувати аналітичну діяльність новобранців та сформувати практичні навички прийняття рішень (наприклад, під час надання першої допомоги). У поєднанні з системою наставництва такі рішення формують комплексну адаптаційну екосистему, орієнтовану на розвиток практичних компетентностей та психологічної стійкості [4].

Окремої уваги потребує питання використання модулів зворотного зв'язку та наставництва як інструменту підвищення якості процесу адаптації. Застосування системи комунікації з менторами дозволяє виявляти проблемні питання в підготовці новобранців, оперативно реагувати на їхні запити та оптимізувати подальший процес навчання [5]. Це створює передумови для формування безпечних інформаційних середовищ, у яких підготовка будується з урахуванням індивідуальних потреб, психологічного стану та рівня базової підготовки військовослужбовців [6].

Таким чином, інтеграція інтерактивних вебдодатків, цифрових путівників, інструментів психологічної самодіагностики та візуальних симуляторів у систему військової підготовки є важливим чинником підвищення ефективності адаптації новоприбулих військовослужбовців. Формування комплексного цифрового середовища системи адаптації сприяє розвитку професійних і тактичних компетентностей, забезпечує психологічну стійкість до сучасних викликів та створює умови для підготовки вмотивованих військовослужбовців, здатних ефективно виконувати завдання в умовах бойових дій та несення служби.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Биков В. Ю. Цифрова трансформація освіти і науки: теорія та практика. Київ: Інститут цифровізації освіти НАПН України, 2021. 384 с.
2. Ягупов В. В. Педагогіка і психологія вищої військової школи: підручник. Київ: КНТ, 2019. 420 с.
3. Смірнов О. В., Ковальчук О. М. Інтерактивні технології та віртуальні симулятори у професійній підготовці військовослужбовців. *Військова освіта*. 2022. № 1(45). С. 112–120.

4. Олійник О. О. Психологічна адаптація військовослужбовців: сучасні методи та цифрові інструменти підтримки. *Український психологічний журнал*. 2021. № 2. С. 85–96.
5. Kapp K. *The Gamification of Learning and Instruction: Game-based Methods and Strategies for Training and Education*. San Francisco: Pfeiffer, 2012. 336 p.
6. Pallavicini F., Argenton L., Mantovani F. Virtual reality and interactive applications for stress management and training in the military. *Aerospace Medicine and Human Performance*. 2016. Vol. 87(12). P. 1024–1030.

ВОЛКОВА Наталія

*доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри технологічної та професійної освіти,
Криворізького державного педагогічного університету*

ЦИСЬ Олег

*кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри технологічної та професійної освіти,
Криворізького державного педагогічного університету*

МЕТОДОЛОГІЧНИЙ БАЗИС СУЧАСНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ І ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ

У сучасному світі, що характеризується процесами глобалізації, цифровізації та стрімкими змінами технологічних укладів (індустрія 4.0 і 5.0), технологічна й професійна освіта набуває стратегічного значення як чинник економічного розвитку держави та її безпеки.

Серед визначальних чинників варто виокремити дисбаланс між підготовкою випускників і реальними потребами ринку праці, що проявляється у розриві між теоретичними знаннями та практичними вимогами інноваційного виробництва. Водночас технологічні зміни, зокрема розвиток штучного інтелекту, адитивних технологій і робототехніки, зумовлюють необхідність оновлення змісту освіти. Концепція навчання впродовж життя акцентує увагу на формуванні не лише професійних (hard skills), а й універсальних і саморозвивальних навичок (soft і self skills). Важливим також є соціальний вимір – забезпечення умов для професійної самореалізації особистості в умовах суспільних криз і воєнного стану.

Мета дослідження – теоретично обґрунтувати та систематизувати підходи й методичні засади, що сприяють підготовці фахівців, здатних ефективно діяти в інноваційному технологічному середовищі.

Сучасна професійна освіта спирається на низку взаємодоповнювальних підходів. Компетентнісний підхід передбачає зміщення акцентів з передачі знань на формування здатності до їх практичного застосування, де ключовим є поняття професійної компетентності як інтегративної характеристики особистості. Діяльнісний підхід реалізується через навчання, орієнтоване на виконання реальних виробничих завдань (зокрема у форматі проєктного навчання).